

УДК 007:000:32 «1945/1989» (043.5)

**АКТУАЛІЗАЦІЯ СМISЛУ «СВОБОДА»
У КОНЦЕПТУАЛЬНОМУ ПОЛІ ІДЕЇ НАЦІЇ
(НА МАТЕРІАЛІ ПУБЛІЦИСТИКИ І. БАГРЯНОГО)**

В. А. Ковпак

*Класичний приватний університет,
вул. Жуковського, 70 б, Запоріжжя, 69002, Україна*

У контексті соціальних комунікацій важливо враховувати такі структурні елементи комунікації, як соціальні (або соціокультурні) смисли, що є специфічними кодами із певним змістом, застосовані для вираження специфічних культурних послань, які виражають ставлення до об'єкта соціальної реальності, уявлення про нього та пов'язану з ним взаємодію, вкорінену в соціальний досвід суб'єкта. Проаналізовано рівні актуалізації соціокультурного смислу «свобода» у концептуальному полі ідеї нації (на матеріалі публіцистики І. Багряного): архетипний, культурологічний, конкретно-історичний та аксіологічний та ін. Охарактеризовано поняття «соціокультурний смисл», «картина світу», «комунікативно ефективний єдиний національний гуманітарно-культурний та інформаційний простір».

***Ключові слова:** соціокультурний смисл, картина світу, медіакартина світу, концептуальне поле ідеї нації, публіцистика.*

Постановка проблеми. У рамках досліджень із соціальних комунікацій, лінгвістичних досліджень проблема взаємодії мови і мислення, тексту та його актуалізаторів, тобто екстралінгвістичних чинників, а отже, перетин дискурсів мовної та масової комунікацій залишається актуальною протягом багатьох десятиліть. У контексті лінгвістики варто зауважити, що особливості мислення зумовлені певною мірою національним характером мовної особистості, — важливість цього соціально-філософського питання відзначав ще В. фон Гумбольдт, який вважав націю «формою індивідуалізації людського духу», яка має «мовний» статус [7, с. 8].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У контексті соціальних комунікацій важливо враховувати такі структурні елементи комунікації, як соціальні (або соціокультурні) смисли, що є специфічними кодами із певним змістом, застосовані для вираження специфічних культурних послань, які виражають ставлення до об'єкта соціальної реальності, уявлення про нього та пов'язану з ним взаємодію, вкорінену в соціальний досвід суб'єкта. Тож і соціальні смисли є формами мислення, за допомогою яких соціальний суб'єкт описує й пізнає реальність та своє існування в ній, формуючи єдність з іншими суб'єктами — носіями схожого соціального досвіду [12].

Для формування комунікативно ефективного єдиного національного гуманітарно-культурного та інформаційного простору необхідно мати спільну специфічну «картину світу» — термін, яким активно користувався М. Планк, розуміючи під фізичною картиною світу «образ світу», що формується наукою і відображає реальні закономірності природи. У сучасній лінгвістиці під картиною світу розуміється «цілісний, глобальний образ світу, який є результатом всієї духовної активності людини і виникає у людини в ході всіх його контактів зі світом і уявлень про світ» [10, с. 120].

Закріплення цього суспільно-історичного досвіду відбувається в мові, яка, у свою чергу, детермінує людські структури мислення і поведінки. Інакше кажучи, особливості менталітету спільноти людей виражаються в концептосфері того чи іншого народу, під якою розуміється «сукупність концептів, з яких складається світогляд носія мови» [10, с. 95].

Врахування такого досвіду важливе й під час інформаційно-комунікативної діяльності, де медіа не лише є каналом, що ретранслюють цінності, але й формують ціннісно-оцінну парадигму, що свідчить про позиціонування діяльності медіа як діяльності зі створення картини світу: «...масова комунікація, будучи складним, багатоаспектним феноменом, є не просто сферою споживання інформаційного продукту і розваги, а й одним з тих просторів, в яких люди створюють і поділяють життєві орієнтири, цінності, знання, що в сукупності зумовлює не тільки їх інформаційну обізнаність та оцінку актуальних подій, але і їх повсякденне життя і картину світу» [9, с. 13].

Як зазначає К. Стецюра, у сучасній гуманітарній теорії питання специфіки та статусу картини світу, створюваної медіа, є релевантним. Узагальнюючи досвід науковців щодо статусу сутності картини світу, створюваної медіа, дослідниця виділяє такі типи картин світу — медіакартини світу (І. Анненкова, І. Рогозіна), публіцистична картина світу (Г. Солганік), журналістська картина світу (В. Мансурова), медіарекламна картина світу (О. Єжова), телевізійна картина світу (М. Луков, А. Новікова) тощо [11, с. 233].

Таким чином, у найбільш загальному вигляді на основі описаних досліджень дефініція «медіакартини світу» розтлумачується так: це система знань, інтерпретацій та ціннісних орієнтацій людини про світ, яка має дуальний характер, існує у формі медіатекстів і формується у результаті безперервної інформаційної діяльності людини завдяки моделюючому потенціалу людського мислення, мови та медіа [11, с. 234].

Звернення до змісту смислу «свобода» зумовлено тим, що він може бути зарахований до розряду ключових одиниць картини світу, що має екзистенційну значущість як для певної мовної особистості, так і для лінгвокультурної спільноти загалом.

Мета статті — проаналізувати рівні актуалізації соціокультурного смислу «свобода» у концептуальному полі ідеї нації (на матеріалі публіцистики І. Багряного). Для реалізації окресленої мети треба виконати такі завдання: 1) охарактеризувати поняття «соціокультурний смисл», «картина світу», «кому-

нікативно ефективний єдиний національний гуманітарно-культурний та інформаційний простір»; 2) визначити особливості трансляції та наповнення соціокультурного смислу «свобода» через публіцистику української післявоєнної еміграції, зокрема І. Багряного.

Виклад основного матеріалу дослідження. Свобода є складним, багатоглибким феноменом, що сповнений філософським і національним змістом. Аналіз текстів, автором яких є українська мовна особистість, продемонстрував, що інтерпретація цього смислу зумовлена і впливом власного культурного досвіду, й ідеолого-політичною ситуацією, і безперервним державотворчим контекстом. Публіцистику І. Багряного, патріота, який, перебуваючи у вільному світі як емігрант, боровся за свободу України, називають «броньбійною», оскільки у своєму силовому полі вона має чіткі політико-ідеологічні орієнтири: «Житиме та Україна, в якій будуть забезпечені інтереси українського народу. А ті інтереси: Влада! Земля! Заводи і фабрики і всі блага! І свобода. Свобода порядкувати на своїй землі в своїх інтересах» [8].

Публіцистична картина світу І. Багряного транслює змістове наповнення свободи на рівні архетипічного трактування. Як зауважує В. Воропаєва, свобода є необхідною умовою здоров'я нації, яка націлена на своє самостановлення, це «першооснова й універсальний фактор соціального, економічного, політичного і духовного прогресу, онтологічна умова становлення творчих і розвинених особистостей». Саме свобода як «внутрішня сутність людини і її висока духовна ціль є іманентною умовою людської екзистенції, змістом соціокультурних відносин між людьми, які відкривають простір для самореалізації і самоактуалізації людини». Як загальноцивілізаційний фактор і транскультурний феномен свобода є соціальним архетипом, колективним несвідомим [6, с. 257].

До речі, філософія свободи в контексті розвитку теорії пріоритету людської особистості, її самоцінності набула розвитку в ліберальній соціально-філософській і політичній думці (Дж. Локк, Ш.-Л. Монтеск'є). Політологічний контекст актуалізує реалізацію свободи через забезпечення протидії різним гілкам влади [6, с. 259].

Як справедливо зазначає В. Воропаєва, кінець ХХ століття визначається роздумами про підвищення національної свідомості у значної маси планети, оскільки розпад багатонаціональних держав на суверенні свідчить про посилення процесу національно-духовного відродження. Дослідниця наголошує, що денационалізація не може бути надто тривалим процесом через те, що національна свідомість на певному етапі все ж таки буде виступати за суверенізацію, відродження духовної культури — смисл цілісного духовного саморозвитку нації. «Розпад поліетнічних утворень під тиском національної ідеї набуває світового значення, що значною мірою впливає і на формування духовних цінностей. Відродження духовності української культури — своєрідна реакція на існуючі соціально-політичні несправедливості, які накопичувалися роками стосовно колоніальних народів та етнічних груп в багатонаціональних державах, а також деетнізацію специфіки окремих спільнот, що пов'язано з процесами урбанізації, розповсюдженням масової культури» [6, с. 260].

Конкретно-історичний рівень розкодування соціальної інформації (соціокультурних смислів) (за О. Супруненко [12]) у статті І. Багряного «Східноукраїнська молодь та українська державницька ідея і постановка її» дає можливість інтерпретувати зміст смислу «свобода», зважаючи на те, що автор є засновником газети «Українські Вісті» — «трибуни нової з-підрадянської робітничо-селянської еміграції, бідної матеріально, але сильної духом», що понад півстоліття залишалася однією з найкомпетентніших українських газет у діаспорі. Тож публіцист бачив у комплексі ідею національного визволення України та ідею соціальної демократії та соціальної справедливості, а рушійною силою визвольного руху в Україні вважав робітників, селян, трудову інтелігенцію. Декодування свободи як гасла-мрії відбувається у рядках: «Українська робітничо-селянська молодь живе відгомонам подій т. зв. Жовтневої революції... звикла ставитись з пошаною і пієтетом до її так і не зреалізованих кличів, до тих гасел, що вона їх поливала своєю кров'ю — гасел про національну та політичну свободу, про соціальну справедливість, про землю і волю, про справжню рівність і братерство, про свободу совісті і слова — про все те, що так і лишилось не зреалізованим, те, за чим так стужилося серце в тій страхотливій радянській дійсності, яку створив більшовизм, потоптавши всі ті гасла і прапори» [2, с. 52]. А ця молодь прагне здійснити те, чого не вдалося батькам — «оту справжню свободу людини і націй, ту справжню демократію ... ті мрії, що рухали мільйонами в тій революції і що потоптані потім були так брутально» [2, с. 52].

Культурологічний, конкретно-історичний та аксіологічний рівні дають змогу знайти нові інтерпретаційні моделі смислу «свобода», зокрема позиціонування смерті як свободи — насильницької, «добровільно»-примусової, що на рівні метафоричної моделі реалізується через оксюмори (вбитий=свобідний від усього): «Говорячи про страшну голодну смерть 1933 р. тих мільйонів, які хотіли бути свобідними... І їх зробили свобідними, цих синів і дочок українського народу, — свобідними від усього. Видерши їм з рота ними ж запрацьований останній шматок хліба, поставили їх пред дилемою: або — або. Або ставати на коліна, або ... І це друге страшне “або” стало їхньою долею. Вони вмерли. Вмерли всі в одну весну 1933 року під мудрим керівництвом визнаного “батька народів” — полягли мученицькою смертю ті сім мільйонів трудящих “найквітучішої” республіки в ССРСР — України» [3]. Антитеза: радянські «ізішки» / мученицька голодна смерть у квітучій країні — підсилюється підкресливим причинно-наслідковим зв'язком: любов до свободи → смерть: «Здичавілі собаки мали більше свободи і прав. Тягаючи людські маслаки безборонно... під коментар радіо “Комінтерн” про “щасливе й веселе життя в ССРСР, на батьківщині світового пролетаріату”,... коли елеватори по цілім ССРСР тріщали від українського, цими ж приреченими запрацьованого хліба, а світові ринки череватіли кризою від радянських “ізішків”, видертих з рота тих приречених... не витримавши змагання з жорстокою, холодною тоталітарною машиною, скинені з рахівниці тотального централізованого планування хліба, душ і людського сумління, — вони вмерли, ... які не мали злочину

ані супроти Бога, ані супроти людей. Лише любили свободу і свою землю, свою батьківщину... ось лежать в цій великій братській могилі... апофеозі сталінської деспотії» [3].

І як наслідок попередніх рефлексій І. Багрянний, користуючись графічним позначенням (лапки) як корелятивною ознакою форми і змісту слова, стимулює розгортання смислового поля лексеми «свобода» через асоціативні графічні номінації: «добровільно вистрибнув з життя у смерть» / «на волі» / неможливість співжиття свободолюбної людини з тоталітарною машиною «під сонцем сталінської конституції». Приклади конкретних особистостей наче текстово «розривають братську могилу»: Світ б'ється над загадкою, як це чеський державний діяч Масарик раптом “вистрибнув” у вікно, добровільно вистрибнув з життя у смерть... Так-бо “повистрибувало” багато наших політичних і державних діячів... людей великого формату, таких, як письменник М. Хвильовий, нарком М. Скрипник... І таких, як Любченко, і таких, як маршал Дубовий, і багато інших... Так “повистрибувало” багато наших братів і друзів, закатованих тюрми й “на волі” [9]. Їх «виштовхнула геть з життя жорстока, антилюдська система, що з нею не може співжити жодна свободолюбна людина, яким забракло місця “під сонцем сталінської конституції”» [3].

Доповідь І. Багряного «До питань стратегії й тактики нашої визвольної боротьби» трактує свободу як сфальшовану цінність у радянському міфологічному варіанті. Співіснування в одному смисловому полі номінацій «табір» та «“самостійна” держава» з тим же графічним знаком на позначення іронії вислову породжує номінацію «поневолена нація» у т. зв. «“путньому” концентраційному таборі», у світі, що «утримується вкупі фізичного й морального терору органів влади російської більшовицької імперії» — «це радянський господарчо-політичний комплекс, складений з кільканадцяти старих “самостійних” радянських республік і з грона наново приєднаних до цього комплексу держав-сателітів... це великий концентраційний табір багатьох націй, зібраних під жорстокою рукою Кремля» [1]. Проте автор підкреслює прояви національної свідомості попри панування партійної міфотворчості через намагання вирватися з неволі: «І насамперед до цього стремить Україна — найбільша з радянських республік після Росії й найбільша з націй, тією Росією поневолених. Власне, поневолених комуністичною більшовицькою системою» [1].

«У тоталітарному суспільстві мета була одна — підтримувати міф про свободу слова, свободу людини і свободу націй. Мета виражалась у зомбуванні масової свідомості, у маніпулюванні нею, щоб не давати прокинутися істинному поняттю свободи в національних глибинах... Так, багаторазово повторюваний у пресі лозунг “Свобода народам” міг стосуватися якого-завгодно народу, але не республік соцтабору» [5, с. 219].

Аби протистояти викривленому змісту поняття «свобода», І. Багрянний закликає до спільної боротьби проти московського імперіалізму. Наче сучасний публіцистичний метатекст звучать асоціоніми: нація-пан=нація-багатій=нація-володар атомної бомби: «Цей увесь світ — це не світ націй-панів, націй-багатіів,

націй, що володіють наймогутнішими технічними засобами й атомною бомбою, а світ націй-злидарів, націй-паріїв, що не мають таких, а то й взагалі ніяких технічних засобів. Одначе, попри свою матеріальну бідність, це єдиний світ, на який Україні можна реально спертися у своїй боротьбі, ...що попри свою вбогість технічну, має деякий капітал — це капітал моральної змобілізованості, готовності до боротьби в найбезвиглядніших умовах, навіть без виглядів на перемогу» [1]. Потяг до волі у цих рядках визначається як еквівалент права на повноцінну функціональність у світовому контексті. До того ж така риторика створювала символічні опозиції: «дружба народів», «інтернаціоналізм» / «світова мобілізація», «визвольна боротьба» — як антитеза тоталітарному, невільному дискурсу.

Смислове поле ідеї нації визначає серед інших і державний чинник, тож зміст поняття свободи підпорядкований і державному механізму, що на рівні тексту репрезентується офіційними документами, стандартами, законопроектами тощо. І І. Багрянний, усвідомлюючи значущість і цього фактора, підкреслює необхідність наявності у нації держави, господарсько-економічного організму, що має не лише ультранационалістичний світоглядний фанатизм, а «навіть репрезентована в ООН і що називається УРСР», і хоч фіктивна держава з фіктивною самостійністю, але факт входження не фіктивний, і наявний факт згадування на засіданнях ООН України: «Краще соборна колонія (зведена з п'яти в'язниць до однієї), ніж розчленований організм України на п'ять колоній (російська, польська, мадярська, румунська і чехословацька)» [1]. Відчайдушне узагальнення як один зі сценаріїв геополітичного розвитку України наводить публіцист в оксюмороні «соборна колонія (зведена з п'яти в'язниць до однієї)», який актуалізує маніпуляції ідейно-смисловою парадигмою поняття «свобода»: пропозиція погодитися на міф про свободу, т. зв. псевдосвободу.

Аксіологічний рівень декодування смислу «свобода» виводить ще одне значення з інтерпретаційного арсеналу, що знову формується за допомогою метафоричної моделі — свобода як ілюзія: «туман ілюзій, нав'язаних патріотичною пропагандою, заснованою на ширій, але наївній вірі, що хтось виборє й дасть Україні свободу й незалежність, — той туман ілюзій, що був фактичним підґрунтям політичної акції і джерелом ентузіазму майже всіх політичних партій і середовищ на еміграції» [4], яка покликана звільнити суспільство від хибного уявлення, що «весь світ, справедливий і демократичний, не має більш чого робити, як дбати про нас, і перейнятий справою українського визволення з-під московської корми так, як і ми самі... світ «великих потуг» не бере української справи в рахубу. А якщо і бере, то як частину справи внутрішньої російської, схильний використати українські сили в боротьбі проти більшовизму... до своєї традиційної політики рівноваги сил в Європі» [4]. Тріада «свобода слова, совісті і преси» в аналізованій статті акумулює закладене автором ідеалістичне розуміння і наповнення цього смислу водночас демонструє сфери нівелювання значеннєвої парадигми і для прихильників диктатури пролетаріату, для членів ВКП(б), які мусять писати і говорити те й вибирати так, як це потрібно для тріумфу комунізму, для скріплення диктатури пролетаріату та його авангарду ВКП(б), і «вождя всіх трудящих» Йосипа Віссаріоновича Сталіна («Всяке слово

впоперек або двозначне, або гостро критичне — це вже вода на млин “буржуазії й капіталістів”, а значить, вороже пролетаріатові й всьому людству (звичайно, людству без антикомуністів і антисталінців), а значить, мусить бути тяжко каране. Тюрмою, каторгою й іншими “гуманними” санкціями), і для «всіх інших прошарків суспільства» — для них «свобода слова заборонена заздалегідь... свобода слова — це значить критика, свобода преси — це значить політична й духовна організація мас, а вкупі — це приведе до заперечення більшовизму й його доктрини і його політики, а тоді придуть вільні вибори — і все піде геть. І загине людство, бо буде відкинено його “рятівників”, організаторів світової соціалістичної революції, тих, що покликані історією те людство ошчасливити» [4]. Саме «московський комуністично-імперіалістичний симбіоз — симбіоз ленінсько-сталінського комунізму й російського воскреслого імперіалізму, що є нічим іншим, як оригінальною формою російського фашизму» [4], що «виключає в принципі свободу розвитку національної культури неросійських народів, а зокрема України, з мотивів імперіалістичних» [4], автор звинувачує у культурному терорі, встановлюючи «сміслові пам'ятники свободолобцям», яких «за три десятиліття розстріляно й знищено іншими засобами насильства буквально мільйони людей саме за стремління до національного самовиявлення, за стремління до свободи слова й преси, до свободи релігії зокрема й до свободи совісті взагалі. Це були мільйони селян, що критикували політику колективізації, що не хотіли колгоспів і осмілювалися про те сказати, і не в пресі сказати, а в приповідці та анекдоті чи усній розмові» [4]. У реєстрі «стероризованих і знищених» не один десяток «працівників слова»: від М. Грушевського до Л. Курбаса.

Висновки. Досліджені рівні декодування соціокультурного смислу «свобода» в інтерпретаційній парадигмі медіакартини світу І. Багрянного демонструють особливості смислоформування концептуального поля ідеї нації в умовах української післявоєнної еміграції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багрянний І. До питань стратегії й тактики нашої визвольної боротьби (Доповідь на III з'їзді УРДП) / І. Багрянний // Українські вісті. — Ч. 5. — 1949 р.
2. Багрянний І. Молодь Великої України і наші завдання (брошура, 1946 р.) / І. Багрянний // Публіцистика: доп., ст., памфлети, рефлексії, есе. — К., 1996. — С. 32–55.
3. Багрянний І. «Наша правда (Думки вголос 14 березня на національній панахиді в Мюнхені)» / І. Багрянний // Українські вісті. — Ч. 24. — 20 березня 1948 р.
4. Багрянний І. Про свободу слова, совісті і преси за залізною заслоною (3 нагоди конгресу вільної преси в Берліні) / І. Багрянний // Українські вісті. — Ч. 33–34. — Великдень 1952 р.
5. Василик Л. Світоглядна публіцистика сучасних літературно-художніх видань: концептосфера національної ідентичності : моногр. / Л. Василик. — Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. — 416 с.
6. Воропаєва В. Онтологічні засади культури як найвищої загальнолюдської цінності буття / В. Воропаєва // Гуманітарний вісник ЗДІА. — 2013. — № 56. — С. 251–265.

7. Гумбольдт фон В. Избранные труды по языкознанию / В. фон Гумбольдт. — М. : Прогресс, 2001. — 323 с.
8. Дзюба І. «Бронебійна публіцистика». Іван Багряний [Електронний ресурс] / І. Дзюба. — Режим доступу : <http://www.day.kiev.ua/uk/library/books/bronebiyna-publicistika-ivan-bagryaniy>.
9. Добросклонская Т. Вопросы изучения медиатекстов (опыт исследования современной английской медиаречи). Изд. 2-е, стереотипное / Т. Добросклонская. — М. : Едиториал УРСС, 2005. — 288 с.
10. Маслова В. Современные направления в лингвистике : учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений / В. Маслова. — М. : Академия, 2008. — 272 с.
11. Стецюра К. Медіакартини світу як матриця конструювання особистості в інформаційному суспільстві / К. Стецюра // Збірник наукових праць: «Гілея: науковий вісник»: Філософські науки. — 2015. — Вип. 98 (№ 7). — С. 232–237.
12. Супруненко О. Спільні соціальні смисли як основа ефективної комунікації української нації / О. Супруненко // Віче. — 2008. — № 20. — С. 29–31.

REFERENCES

1. Bahryanyj, I. (1949). Do pytan' stratehiji j taktyky nashoyi vyzvol'noyi borot'by (Dopovid' na III z'yizdi URDP). *Ukrayins'ki visti*, 5 (in Ukrainian).
2. Bahryanyj, I. (1996). *Molod' Velykoi Ukrainy i nashi zavdannia* (broshura, 1946 r.). *Opinion journalism. K.*, 32–55 (in Ukrainian).
3. Bahryanyj, I. (1948). *Nasha pravda* (Dumky vholos 14 bereznya na nacional'nij panaxydi v Myunkheni). *Ukrayins'ki visti*, 24, 20 March (in Ukrainian).
4. Bahryanyj, I. (1952). *Pro svobodu slova, sovisti i presy za zaliznoyu zaslonoyu* (Z nahody konhresu vil'noyi presy v Berlini). *Ukrayins'ki visti*, 33–34, Velykden' (in Ukrainian).
5. Vasylyk, L. (2010). *Svitohlyadna publicystyka suchasnykh literaturno-khudozhnikh vydan': konceptosfera nacional'noyi identychnosti*. Chernivci : Chernivec'kyj nac. un-t (in Ukrainian).
6. Voropayeva, V. (2013). *Ontolohichni zasady kul'tury yak najvyshhoyi zahal'nolyuds'koyi cinnosti buttya*. *Humanitarnyj visnyk ZDIA*, 56, 251–265 (in Ukrainian).
7. Gumbol'dt fon, V. (2001). *Izbrannyye trudy po jazykoznaniju*. Moscow: Progress (in Russian).
8. Dzyuba, I. «Bronebijna publicystyka». Ivan Bahryanyj Retrieved from <http://www.day.kiev.ua/uk/library/books/bronebiyna-publicistika-ivan-bagryaniy> (in Ukrainian).
9. Dobrosklonskaja, T. (2005). *Voprosy izuchenija media tekstov (opyt issledovanija sovremennoj anglijskoj media rechi)*. Moscow: Editorial URSS (in Russian).
10. Maslova, V. (2008). *Sovremennyye napravlenija v lingvistike*. Moscow: Akademija (in Russian).
11. Stecyura, K. (2015). *Media kartyna svitu yak matrycyja konstruyuvannya osobystosti v informacijnomu suspil'stvi*. *Zbirnyk naukovykh prac': «Hileya: naukovyj visnyk»: Filosofov'ki nauky*, 98 (7), 232–237 (in Ukrainian).
12. Suprunenko, O. (2008). *Spil'ni social'ni smysly yak osnova efektyvnoyi komunikaciji ukrayins'koyi nacyi*. *Viche*, 20, 29–31 (in Ukrainian).

**ACTUALIZATION OF THE MEANING OF «FREEDOM» IN THE
CONCEPTUAL IDEA OF THE NATION FIELD
(IN JOURNALISM MATERIAL BY I. BAHRIANY)**

V. A. Kovpak

*Classical Private University,
70 b, Zhukovsky St., Zaporizhzhya, 69002, Ukraine
kovpak.viki@rambler.ru*

In the context of social communications it is important to consider these structural elements of communication, such as social (or socio-cultural) meanings that are specific codes with specific content, used for the expression of specific cultural messages that express the relation to the object of social reality, the idea of it, and bandages associated with it interaction, rooted in the social experience of the subject. The article analyzes the level of main streaming social and cultural meaning of «freedom» in the field of conceptual ideas of the nation (based on journalism material by I. Bagriany): archetypal, cultural, historical and specific axiological and others. This paper describes the concept of «social and cultural meaning», «picture of the world», «communicative efficient single national humanitarian-cultural and information space»

Keywords: *socio-cultural sense, picture of the world, media picture of the world, conceptual area of the ideas of the nation, journalism.*

Стаття надійшла до редакції 06.04.2016.

Received 06.04.2016.